

Ἐπί τῇ Μνήμῃ τῶν Ἁγίων Πατέρων τῆς Ζ΄ Ἁγίας Οἰκουμενικῆς Συνόδου

Ἡ Ἱστορία διδάσκει καὶ ἐπαναλαμβάνεται

Ὁ ρεαλισμὸς στὴν Ὁρθόδοξη Εἰκονογραφία

Γίνεται τὸν τελευταῖο καιρὸ, δυστυχῶς, ὄλο καὶ περισσότερο αἰσθητῆ, σὲ ὅσους βεβαίως ἔχουν τὰ κατάλληλα κριτήρια, μίᾶ ἐπανα-διείσδυση τῆς Δυτικῆς εἰκαστικῆς κουλτούρας στὴν Ὁρθόδοξη Εἰκονογραφία.

Δὲν εἶναι βεβαίως κάτι πρωτόγνωρο. Εἶναι, ὅμως, τὸ ἴδιο ἐπικίνδυνο, ὅπως πάντοτε. Καὶ μάλιστα τόσο περισσότερο ἐπικίνδυνο, ὅσο ὀλιγότερο ἐμφανὲς εἶναι, ὅσο καλύπτεται ἔντεχνα κάτω ἀπὸ μίᾶ ἐπιφάνεια, ἡ ὁποία παραπλανητικά (κάποτε καὶ γιὰ τὸν ἴδιο τὸν Εἰκονογράφο), ὀρθοδοξίζει ἢ ὅσο ἐξυπηρετεῖ εὐσεβιστικές, δηλαδὴ ἐγκόσμιες - συναισθηματικὲς - ρεαλιστικὲς ἐπιδιώξεις.

Οἱ παλαιοὶ Εἰκονογράφοι διέγνωσαν τὸ φαινόμενο αὐτὸ στὴν λεγομένη Μακεδονικὴ τεχνοτροπία καὶ ἀντέταξαν σθεναρὰ τὴν τεχνικὴ τῆς λιτῆς σεμνότητος, τῆς ἔκφρασης τοῦ ἀκτίστου Φωτός καὶ τῆς Χάριτος, ἡ ὁποία εἶναι γνωστὴ ὡς Κρητικὴ τεχνοτροπία (Κρητικὴ Σχολή).

Ὁ ἀείμνηστος μαστρο-Φώτης Κόντογλου πάλεψε τιτάνια ἐναντίον αὐτοῦ ἀκριβῶς τοῦ ὀδυνηροῦ φαινομένου καὶ φάνηκε ὅτι τὸ ἐνίκησε.

Ἐν τούτοις, τὸ φαινόμενο ἀνθίσταται καὶ ἐπιβιώνει. Ζῆ, ἐφ' ὅσον ζοῦν καὶ ἐπιβιώνουν οἱ γεννήτορες του, οἱ εὐσεβιστικὲς διδασκαλίες τοῦ δυτικοῦ ἀνθρωποκεντρικοῦ χριστιανισμοῦ, οἱ ὁποῖες τὸ γέννησαν καὶ τὸ θρέφουν. Καὶ μάλιστα ζοῦν τόσο πολὺ, ὥστε νὰ ...μεταβαίνουν ὄλο καὶ περισσότερο ἐκ τῆς ὄντως ζωῆς εἰς τὸν θάνατον...

Ἐδῶ πιστεύουμε, ὅτι ἐγκεῖται καὶ ἡ εὐθύνη τῶν Ὁρθοδόξων Εἰκονογράφων. Ὁφείλουν, ἐφ' ὅσον τὸ διαγνώσουν, νὰ ἐνημερώσουν πρωτίστως μὲ σοβαρὸ καὶ ὑπεύθυνο τρόπο τοὺς Ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας, ὥστε αὐτοὶ νὰ μελετήσουν καὶ ἀντιμετωπίσουν μὲ ἀποτελεσματικότητα τὴν ὑποβόσκουσα αὐτὴ καὶ ψυχοφθόρο πνευματικὴ ἀσθένεια.

Τὸ ἀπόφθεγμα τοῦ Προμάχου τῆς Ὁρθοδοξίας Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ: «Δείξε μου τις Εἰκόνες που προσκυνᾷς (πολὺ περισσότερο που ἁγιογραφεῖς), γιὰ νὰ σοῦ πῶ τί πίστη ἔχεις», φανερώνει τὸ μέγεθος τοῦ θέματος καὶ τῆς εὐθύνης!...

Ἱεροδ. Γαβριὴλ Ἀγιοκυπριανίτης

13/26.10.2014, Κυριακὴ τῶν Ἁγ. Πατέρων τῆς Ἁγίας Ζ΄ Οἰκ. Συνόδου